

ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
II МЕДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО:
Декан II медичного факультету
Доцент закладу вищої освіти
Юрій ПОЛКОВНИКОВ

«_____» _____ 20____ р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Хвороби цивілізації

підготовки магістра

галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

спеціальність 224 «Технології медичної діагностики та лікування»

спеціалізації «Лабораторна діагностика»

Освітньо-професійна програма Лабораторна діагностика

Професійна кваліфікація Лікар лаборант

РОЗГЛЯНУТО
на засіданні Ради Студентського
самоврядування

Протокол № 01/06
від «05» червня 2024 р.

РОЗГЛЯНУТО
на засіданні Спільної Вченої ради
медичних факультетів

Протокол № 9
від «05» червня 2024 р.

Запоріжжя – 2024

1. Загальна інформація про викладача

Кафедра клінічної лабораторної діагностики

Адреса: вул. Академіка Амосова, 83

Викладач: завідувач кафедрою, професор закладу вищої освіти, д.біол.н. Сергій ПАВЛОВ e-mail: svpavlov1980@gmail.com

тел.+380977970884

Викладач: доцент закладу вищої освіти, д.біол.н. Світлана ГОРБАЧОВА

e-mail: swgor18@gmail.com

Викладач: доцент закладу вищої освіти, к.мед.н. Ніна БУХТІЯРОВА e-mail:

nVb21nm@gmail.com

Викладач: доцент закладу вищої освіти, к.мед.н. Сергій БІЛЕНЬКИЙ e-mail:

belenkiysergey1958@gmail.com

Викладач: ст.викладач, к.фарм.н. Людмила БАРАНОВА

e-mail: evseevaludmila@ukr.net

Викладач: асистент, к.мед.н. Катерина ЛЕВЧЕНКО

e-mail: levchenko_katya@ukr.net

Викладач: PhD асистент Кристина БУРЛАКА

e-mail: burlakakristina98@gmail.com

Викладач: ст.викладач Дмитро РОБОТА e-mail: dmitryrobota25@gmail.com

2. Назва, код дисципліни і кількість кредитів

Назва дисципліни: «Хвороби цивілізації»

Код навчальної дисципліни:

Кількість кредитів з дисципліни: 90 годин, Зкредити ЄКТС Кількість кредитів з дисципліни: 90 годин, 3 кредити ЄКТС (лекційних занять 16 годин/практичних занять 24 години/самостійної роботи 50 годин).

3. Данна дисципліна викладається в I семестрі.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити: нормальна та патологічна анатомія, нормальна та патологічна фізіологія, біохімія, фармакологія, внутрішня медицина, педіатрія, хірургія.

Постреквізити: клінічна оцінка лабораторних досліджень, доказова медицина, алергологія та імунологія.

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1 Призначення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Хвороби цивілізації» є вибірковою для вивчення згідно Освітньо-кваліфікаційної програми вищої освіти України другого рівня в галузі знань «Охорона здоров'я» спеціальності 224 «Технології медичної діагностики та лікування». Програма навчальної дисципліни розроблена на основі типової програми з урахуванням інтегральних, фахових та спеціальних компетентностей. Вивчаючи дану дисципліну студент здобуває наступні компетентності

Інтегральні компетентності

Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у медичній професійній діяльності, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

1. Самостійне визначення цілей та задач особистої діяльності; формулювати мету, цілі, визначати структуру особистої діяльності
2. Організація особистої діяльності як складової колективної діяльності; здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети
3. Здійснення особистої діяльності; вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність працювати автономно, здатність приймати обґрунтовані рішення
4. Вибір стратегії спілкування; здатність працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії
5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим
6. Сформованість мовної культури і досконалості у фаховому та діловому спілкуванні, як усно, так і письмово
7. Сформованість високого біоетичного та деонтологічного сприяння явищ і подій у фаховій діяльності
8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
10. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків

11. Здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо

Спеціальні компетентності

1. Здатність використовувати професійні знання та практичні уміння в проведенні лабораторних досліджень при різних захворюваннях відповідно до клінічних протоколів.
2. Здатність інтерпретувати результати лабораторних досліджень в комплексі всіх показників з діагностичною, лікувальною та прогностичною метою.
3. Здатність трактувати біохімічні процеси при патології, забезпечувати оптимальний вибір найбільш інформативних біохімічних маркерів для діагностики захворювань, аналізувати особливості перебігу хвороб та їх прогноз з урахуванням біохімічних показників.
4. Здатність оцінювати вплив ліків на результати лабораторних досліджень.

5.2 Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Хвороби цивілізації» є надати знання з питань здорового способу життя та небезпечних чинників щодо ризику розвитку хвороб цивілізації, уявлення про вплив шкідливих чинників довкілля, про зміни в структурі інфекційної патології, про основи лабораторної, клінічної діагностики, в тому числі, клініко-імунологічні аспекти хвороб цивілізації.

5.3 Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Хвороби цивілізації» є

1. Сформулювати системні знання про здоровий спосіб життя та небезпечні чинники щодо ризику розвитку хвороб цивілізації: алкоголізму,

ВІЛ-інфекції, наркоманії, метаболічного синдрому, гіподинамії, «медикаментозної хвороби»; негативний вплив на здоров'я населення тютюнопаління, використання сучасних комп'ютерних технологій тощо;

2. Сформувати системні знання про вплив шкідливих чинників довкілля: хімічних речовин (у побуті та на виробництві), поллютантів, різних видів випромінювання, споживання трансгенних продуктів і продуктів з харчовими добавками, росту урбанізації населення, стресових ситуацій тощо;

3. Вивчити причини, фактори ризику, умови виникнення, механізми розвитку та прояви типових і нетипових патологічних процесів, які є базисом хвороб цивілізації;

4. Визначити сучасні уявлення про зміни в структурі інфекційної патології, спричинені найпростішими, вірусами, бактеріями, грибами тощо, що призводять до збільшення кількості та поширеності епідемій, в тому числі епідемій грипу;

5. Опанувати основні методи клініко-лабораторного обстеження пацієнтів в клініці хвороб цивілізації.

5.4 Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна складається з 1 розділу, в який входить 8 тем, та підсумкового контролю. Підсумковий контроль проводиться після вивчення всіх тем з дисципліни.

Тема 1. Вчення про хвороб цивілізації. Сучасні погляди на здоровий спосіб життя. Небезпечні чинники змін образу життя, щодо ризику розвитку хвороб цивілізації.

Тема2. Роль дієтичних порушень та дисліпідемій в розвитку атеросклерозу судин. Інфаркт міокарда. Інсульт.

Тема 3. Артеріальна гіпертензія та її діагностика.

Тема 4. Ожиріння, метаболічний синдром та цукровий діабет.

Тема 5. Ятрогенний вплив медикаментозної терапії та медикаментозна хвороба.

Тема 6. Алергічні захворювання та методи їх дослідження.

Тема 7. Бронхіальна астматика її діагностика

Тема 8. Синдром хронічної втоми та інші психічно-нервові розлади, пов'язані з урбанізованим суспільством

5.5 План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання та кількість годин	Завдання для самостійної роботи
1	Тема 1. Вчення про хвороби цивілізації. Сучасні погляди на здоровий спосіб	Тривалість заняття 3 академічні години Практичне заняття включає: - проведення попереднього контролю знань, умінь і нави-	Вивчити сучасні погляди на здоровий спосіб життя.

	життя. Небезпечні чинники змін способу життя, щодо ризику розвитку хвороб цивілізації.	чок студентів; - постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів; - розв'язування завдань з їх обговореннями; - розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.	
2	Тема 2. Роль дієтичних порушень та дисліпідемій в розвитку атеросклерозу судин. Інфаркт міокарда. Інсульт.	Тривалість заняття 3 академічні години Практичне заняття включає: - проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів; - постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів; - розв'язування завдань з їх обговореннями; - розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.	Вивчити наступні теми 1. Спадкові дисліпідемії 2. Лабораторна діагностика інфаркту. 3. Лабораторна діагностика спадкових дисліпідемій
3	Тема 3. Артеріальна гіпертензія та її діагностика.	Тривалість заняття 3 академічні години Практичне заняття включає: - проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів; - постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів; - розв'язування завдань з їх обговореннями; - розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.	Вивчити теми 1. Лабораторна діагностика есенціальної гіпертензії. 2. Лабораторна діагностика вторинних гіпертензій.
4	Тема 4. Ожиріння, метаболічний синдром та цукровий діабет.	Тривалість заняття 3 академічні години Практичне заняття включає: - проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів; - постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів; - розв'язування завдань з їх обговореннями; - розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.	Вивчити теми 1. Лабораторна діагностика цукрового діабету. 2. Лабораторна

		чок студентів; - постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів; - розв'язування завдань з їх обговореннями; - розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.	діагностика метаболічного синдрому.
5	Тема 5. Ятрогенний вплив медикаментозної терапії та медикаментозна хвороба.	Тривалість заняття 3 академічні години Практичне заняття включає: - проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів; - постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів; - розв'язування завдань з їх обговореннями; - розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.	Вивчити теми 1. Ятрогенія та її наслідки 2. Медикаментозна хвороба та її ускладнення.
6	Тема 6. Алергічні захворювання та методи їх дослідження.	Тривалість заняття 3 академічні години Практичне заняття включає: - проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів; - постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів; - розв'язування завдань з їх обговореннями; - розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.	Вивчити теми 1. Класифікація алергічних захворювань. 2. Лабораторна діагностика алергічних захворювань.
7	Тема 7. Бронхіальна астма та її діагностика	Тривалість заняття 3 академічні години Практичне заняття включає: - проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів; - постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів; - розв'язування завдань з їх обговореннями; - розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.	Вивчити теми 1. Лабораторна діагностика бронхіальної астми. .

		чок студентів; - постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів; - розв'язування завдань з їх обговореннями; - розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.	
8	Тема 8. Синдром хронічної втоми та інші психічно-нервові розлади, пов'язані з урбанізованим суспільством.	Тривалість заняття 3 академічні години Практичне заняття включає: - проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів; - постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів; - розв'язування завдань з їх обговореннями; - розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.	Вивчити теми 1. Велику та малі критерії синдрому хронічної втоми. 2. Лабораторна діагностика синдрому хронічної втоми.
9	Підсумковий контроль	Тривалість заняття 2 академічні години Підсумковий контроль включає в себе 1. Теоретичні питання з вивчених тем, 2. Ситуаційні задачі 3. Практичне завдання	Підготовка до підсумкового контролю.

6. Самостійна робота студента

До самостійної роботи входять наступні види

1. Підготовка до заняття

2. Написання рефератів

3. Проходження он-лайн курсу з дисципліни та отримання сертифікату.

На самостійну роботу надається 50 академічних годин.

Графік консультацій викладачів на порталі кафедри.

7.1 Основна література

1. Коваленко М.В., Ганжа І.М. та ін. Внутрішні хвороби.- К.: Здоров'я, 2019.- 992 с.

2. Професійні хвороби / за ред. проф. В.А. Капустника, проф. І.Ф. Костюк. – 4-е вид., переробл. і допов. – К. : ВСВ «Медицина», 2018. – 480 с.

3. Лаповець Л.Є. Посібник з лабораторної імунології / Л.Є. Лаповець, Б.Д. Луцик, Г.Б. Лебедь. – Львів, 2018. – 268 с.

4. Чоп'як В.В. Лекції з клінічної імунології для практичних лікарів / В.В. Чоп'як, Г.О. Потьомкіна, А.М. Гаврилюк – Львів: Видавництво ЛНМУ імені Данила Галицького, 2019. – 222 с.

7.2 Додаткова література

1. Диференційна діагностика внутрішніх хвороб. Навчальний посібник (В.І. Орлова, І.Т. Кульбаба). Одеса, 2019.

2. Внутрішні хвороби: посібник у 10 ч.: Упоряд. О.О. Абрагамович. – Т. 2, Ч.9: «Професійні хвороби». Львів: ВАТ «Львівська книжкова фабрика «Атлас», 2018. - С. 461-521.

8. Контроль і оцінка результатів навчання

Оцінювання знань студентів з відповідних тем проводиться за 4-бальною системою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) з подальшим перерахунком у багатобальну шкалу згідно з середнім балом, який розраховується на останньому занятті за допомогою таблиці конвертації балів.

Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, контролюється під час підсумкового модульного контролю.

Поточний контроль включає оцінювання початкового рівня знань (усне або письмове експрес-опитування, тестовий контроль з використанням тестових завдань), оцінювання основного етапу практичного заняття (контроль професійних умінь під час вирішення типових ситуаційних задач), оцінювання кінцевого рівня знань на занятті (вирішення ситуаційних задач III рівня, тестовий контроль).

Вимоги до відповіді:

«5» - знання і розуміння всього програмного матеріалу в повному обсязі;

- послідовне, логічне, обґрунтоване, безпомилкове викладення матеріалу;
 - вірне формулювання висновків та узагальнень;
 - самостійне, впевнене і правильне застосування знань при вирішенні практичної частини.
- відповіді на більш 80% тестів

«4» - знання та розуміння всього програмного матеріалу в цілому;

- послідовне, логічне, обґрунтоване викладення матеріалу;
 - допущення окремих несуттєвих помилок під час відповіді;
 - правильне і без особливих труднощів застосування знань при вирішенні практичних завдань.
- відповіді на більш 60% тестів

- «3» - знання та розуміння тільки основного програмного матеріалу в обсязі, який дозволяє застосувати наступний програмний матеріал;
- спрощене викладення матеріалу;
 - допущення окремих суттєвих помилок під час відповіді;
 - нечітке та непослідовне застосування окремих знань під час вирішення практичних завдань.
- відповіді на більш 40% тестів
- «2» - поверхневе знання і розуміння основного програмного матеріалу в обсязі, який дозволяє застосувати наступний програмний матеріал;
- непослідовне викладення матеріалу з допущенням багатьох істотних помилок;
 - невміння робити висновки та узагальнення;
 - невміння застосувати знання під час вирішення практичних завдань.
- відповіді менш ніж 40% тестів

8.1. Види контролю.

Поточний контроль знань проводиться на кожному практичному занятті, що знаходить відображення в оцінці за традиційною 4-х бальною системою, з подальшим перерахунком у багатобальну шкалу згідно з середнім балом, який розраховується на останньому занятті за допомогою таблиці конвертації балів.

Сума балів з усіх практичних занять становить поточний підсумок. На останньому занятті проводиться підсумковий контроль. Оцінка за дисципліну визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати при вивченні дисципліни становить 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів. За результатами підсумкового контролю – 80 балів. Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менш, ніж 50 балів.

Для оцінювання поточної навчальної діяльності використовується єдина шкала, яка визначає фіксовані значення для максимально можливої (110 балів, якщо поточні оцінки – «відмінно») та мінімально необхідної (60 балів, якщо поточні – «задовільно») кількості балів. Бали за поточну успішність прив'язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною 5-ти бальною системою незалежно від кількості занять.

8.2. Форми контролю

1. За охоптом студентів: фронтальний, індивідуальний, парний, груповий;
2. За способом реалізації: усний, письмовий;
3. За способом організації: контроль викладачем, взаємоконтроль, самоконтроль;

Контроль проводиться за допомогою теоретичних питань з подальшою співбесідою, ситуаційних задач, тестових завдань

9. Політика навчальної дисципліни

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме

1. Самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених навчальною дисципліною.
2. Посилання на джерела інформації у разі її використання
3. Дотримання норм законодавства про авторські права та суміжні права.